

Od Redakcji

<https://doi.org/10.19195/2449-9285.73.1>

Trzeci numer naszego kwartalnika w danym roku już tradycyjnie poświęcamy architekturze i sztuce związanym z Wrocławiem. Dzieje się tak również dzięki dobrej współpracy z Wydziałem Kultury Urzędu Miejskiego Wrocławia, który dofinansował niniejsze wydanie. Prezentujemy siedem artykułów. Troje autorów pierwszego z nich (Rafał Eysymontt, Agnieszka Seidel-Grzezińska, Łukasz Krzywka) przedstawia historię i przemiany architektoniczne (głównie nowożytne) dawnej siedziby książąt legnicko-brzeskich. Obecnie trwa jej remont – po jego zakończeniu wróci do niej jej współczesny użytkownik: Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego. Lektura może przybliżyć problemy, z jakimi musi się zmierzyć inwestor. Co uda się odkryć, a co ocalić przy tej sposobności? Autor drugiego artykułu, Marek Świdrak, przypomina sylwetkę wrocławskiego architekta pierwszej połowy XVII w., Valentina von Saebischa, a w szczególności analizuje jego cztery rysunki projektowe niezrealizowanego ostatecznie budynku gimnazjum św. Marii Magdaleny. Dwa następne teksty poświęcone są malarstwu barokowemu. Romuald Kaczmarek przedstawia twórczość Johanna Lichtensteina, artysty pechowego, gdy weźmie się pod uwagę to, że jego dzieła w większości się nie zachowały. A należał on do nielicznych malarzy wrocławskich mających okazję odwiedzić dom Petera Paula Rubensa. Z kolei Marek Kwaśny swoje badania nad malarstwem Johanna Eybelwiesera, udokumentowane świeżo opublikowaną monografią, rozwinął w tekście poświęconym cyklowi *Legenda św. Antoniego Padewskiego*, pochodzącemu z klasztoru Franciszkanów Reformatów. Natomiast Małgorzata Wyrzykowska poddała szczegółowej analizie program ideowy i wzorce jednej tylko kaplicy przy kościele Jezuitów – tej pod patronatem św. Franciszka Ksawerego, niewątpliwie o najciekawszym i artystycznie intrygującym wystroju. W szóstym artykule Stefano Rinaldi omawia znajdujące się obecnie w zbiorach drezdeńskich cztery miecze, których właścicielem był książę legnicko-brzeski Jerzy II. Przypomnijmy, że to jemu zawdzięcza modernizację kuria książęca omówiona w pierwszym tekście tego numeru. Na zakończenie Artur Kolbiarz podąża nie najłatwiejszymi do odczytania śladami inspiracji rzeźbą antyczną, dostrzegalnymi w pracach świdnickiego mistrza Georga Leonarda Webera. Ponieważ dostarczał on rzeźby na obszar całego Śląska, w tym Wrocławia, można zaryzykować stwierdzenie, że w pierwszej tercji XVIII w. jego sztuka podprogowo oswajała śląskich odbiorców z dziedzictwem form antycznych.

Całość numeru jest zatem zróżnicowana i w zadanych ramach tematycznych sztuki nowożytnej kreśli jej obraz we Wrocławiu nadzwyczaj bogaty.

W imieniu Redakcji
dr hab. Romuald Kaczmarek, prof. UWr

Editorial

<https://doi.org/10.19195/2449-9285.73.2>

The third issue of our quarterly magazine in the year in question is devoted – which has already been a tradition – to architecture and art connected with Wrocław thanks to our close cooperation with the Department of Culture of the Wrocław City Office, which has also co-funded this issue. We present seven articles in this edition. The three authors of the first paper (Rafał Eysymontt, Agnieszka Seidel-Grzezińska, Łukasz Krzywka) explore the history and architectural transformations (primarily from the modern era) of the former residence of the Dukes of Legnica and Brzeg. Currently under renovation, the building will soon be ready to once again accommodate its present-day occupant, the Historical Institute of the University of Wrocław. This text highlights the challenges the investor faces at present. What discoveries might emerge, and what can be preserved in this process? The author of the second article, Marek Świdrak, revisits the work of the Wrocław architect Valentin von Saebisch, active in the first half of the 17th c., focusing particularly on his four design drawings for the ultimately never finished St. Mary Magdalene Gymnasium building. The next two texts are devoted to Baroque painting. Romuald Kaczmarek discusses the works of Johann Lichtenstein – an unfortunate artist, given that most of his works have not survived. Remarkably, Lichtenstein was one of the few Wrocław painters who had the opportunity to visit the home of Peter Paul Rubens. Marek Kwaśny, in turn, expands on his research into the paintings of Johann Eybelwieser, documented in a recently published monograph, in an article devoted to *The Legend of St. Anthony of Padua* cycle, housed in the monastery of Reformed Franciscans. On the other hand, Małgorzata Wyrzykowska analyses in detail the ideological programme and models of a single chapel at the Jesuit church – the one under the patronage of St. Francis Xavier, which undoubtedly features the most interesting and artistically intriguing decoration. In the sixth article, Stefano Rinaldi examines four swords, now held in the Dresden collection, that once belonged to Duke George II of Legnica. Let us recall that it was he who modernised the ducal residence discussed in the first article. Finally, Artur Kolbiarz follows the subtle influences of ancient sculpture discernible in the works of the Świdnica master sculptor Georg Leonard Weber. Since Weber worked all over Silesia, including Wrocław, it may be argued that in the first third of the 18th c. his art unconsciously familiarised Silesian audiences with the heritage of ancient forms.

Consequently, the content this issue is varied, and within its thematic framework of modern art, it presents an exceptionally rich picture of art in Wrocław.

On behalf of the Editorial Team
Romuald Kaczmarek, PhD, DSc, Assoc. Prof. (University of Wrocław)